

Návrhy podnikateľskej sféry na témy konferencie rozdelené podľa kompetencií jednotlivých ministerstiev

MINISTERSTVO HOSPODÁRSTVA SR

Podporovať opatrenia štátu vytvárajúce predpoklady k zvýšeniu hospodárskeho rastu

- podporovať proexportnú a inovačnú politiku štátu;
- poskytovať len transparentné, predvídateľné a nediskriminačné investičné stimuly za rovnakých podmienok pre domácich a zahraničných investorov;
- podporovať zníženie počtu štátnych sviatkov.

Aktívne presadzovať oprávnené záujmy SR v EÚ

- obhajovať záujmy SR v oblasti energetiky,
- aktívna politika štátu pri presadzovaní svojich hospodárskych záujmov (dohody o voľnom obchode),
- požadovať bezpodmienečné dodržiavanie pravidiel stanovených novou fiškálnou dohodou,
- spolupracovať pri príprave priorít kohéznej politiky EÚ na roky 2014-2020,
- dosiahnuť zvýšenie účasti podnikateľov pri presadzovaní zmien legislatívy EÚ,
- podporovať zavedenie transpozičných pravidiel pri preberaní legislatívy EÚ,

Podpora podnikateľského prostredia vo všetkých formách

- presadzovať transparentný legislatívny proces a vymožiteľnosť práva,
- v procese vydávania exportných licencií uplatňovať politiku embarga a iné legislatívne obmedzenia na nevyhnutnej minimálnej úrovni, zjednodušiť a skrátiť administratívne procesy vydávania exportných licencií - ZBOP,
- odstraňovať prekážky v podnikaní, znížiť množstvo štátom uložených finančných plnení zamestnávateľom priamo nesúvisiacich s podnikaním,
- vytvoriť priaznivé prostredie pre rast zamestnanosti rastom flexibility pracovno-právnej legislatívy a podporou investícií do súkromného sektora,
- podporovať rozvoj výskumu, vývoj a inovácie s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť slovenského podnikateľského prostredia

Podporené opatrenia pre MSP

- iniciatívy EU na podporu internacionalizácie MSP (Small Business Act),
- existujúce podporné nástroje a ich využiteľnosť z pohľadu MSP,
- možnosti spolupráce MSP a veľkých domácich podnikov - exportérov pri podpore medzinárodnej expanzie MSP,
- exportné platformy/ konzorciá pre MSP, proexportná spolupráca MSP,
- osobitné finančné produkty pre podporu exportu MSP,
- stimuly pre podporu internacionalizácie/ exportu MSP,
- špecializované poradenstvo a inštitucionálna podpora pre internacionalizáciu MSP,

EUROFONDY

- je potrebné začať hodnotiť, čo sme urobili pre podporu exportu z programového obdobia 2007-2013, kam smerovali eurofondy, či a ako sme zvýšili export, zamestnanosť, produkciu, atď.,
- je potrebné hovoriť o nastavení nového programového obdobia 2014-2020, kam budú smerovať intervencie,
- **odstrániť administratívnu záťaž pri poskytovaní dotácií** z národných a európskych fondov,
- navrhované podporné opatrenia v rámci Politiky súdržnosti EÚ (štrukturálne fondy) - SBA.

Zabezpečiť na MH SR (SARIO) viac informácií o podmienkach využívania štandardných európskych fondov v ostatných štátoch EÚ, predovšetkým vo V4, najmä:

- priority národných referenčných rámcov, špecifikácia programov podľa odvetví, cieľom je zúčastniť sa s výrobkami slovenských firiem na verejných obstarávaníach v rámci týchto programov,
- zoznamy implementačných agentúr, resp. iných úradov, ktoré sú autorizované na prijímanie a vyhodnocovanie ponúk,
- spôsoby financovania jednotlivých programov,
- pri poskytovaní benefitov pre zahraničných investorov presadzovať v nich zmluvné záväzky smerujúce k väčšiemu začleneniu slovenských firiem do ich globálnych dodávateľských a distribútorských sietí,
- lepšia koordinácia zdrojov na propagáciu a výstavníctvo medzi jednotlivými rezortmi - pre každý rok stanovíť priority, ktoré budú iniciované podnikateľmi a schválené Radou vlády SR na podporu exportu a investícií.

Konkurencieschopnosť priemyslu - energetické vstupy, emisie

- Slovensko prijalo **Akčný plán pre oceľ**, kde si vláda uložila niekoľko dôležitých úloh vo vzťahu k energeticky náročnému sektoru,
- **pozitívny ohlas na opatrenie vlády zamerané na pomoc oceľarskemu priemyslu**,
- vo vzťahu k Ukrajine bude dôležitou otázkou situácia ohľadne garancií dodávok plynu a cien plynu (napríklad USA majú už v súčasnosti tretinové ceny plynu v porovnaní s EU - bridlicový plyn),
- v súvislosti s krízou na Ukrajine, boli na úrovni EU prijaté opatrenia, ktoré priamo poškodzujú konkurencieschopnosť slovenského/európskeho priemyslu, a to najmä zavedením bezcolnéj zóny s Ukrajinou (náklady priemyselných výrobcov sú na Ukrajine nižšie aj kvôli neexistujúcej regulácii - životné prostredie, klíma, podpora obnoviteľných zdrojov - zo strany EU),
- opatrenia EU na zníženie legislatívnych obmedzení (napr. týkajúce sa emisií) a znižovania cien energií v SR výrazne napomôžu udržaniu, resp. rastu predaja produktov výroby žiaromateriálov na svetových trhoch. Konkurencia prevažne z Číny, Ruska, Brazílie, Indie, Turecka, nie je ovplyvňovaná vysokými požiadavkami vyplývajúcimi z „Klimatickej a energetickej politiky EU“. Vysoké ceny energií a ciele EU zamerané na zníženie emisií skleníkových plynov postavenie európskych výrobcov ešte zhoršujú,
- kritika na súčasné, ale i zamýšľané opatrenia EU v oblasti životného prostredia, okrem iného aj emisií CO₂, ktoré znižujú konkurencieschopnosť európskych výrobcov. Striktné environmentálne predpisy spôsobujú sťahovanie výroby mimo Európy.

Zvýšiť finančnú angažovanosť štátu do podpory exportu najmä v týchto oblastiach:

- v prioritných teritóriách razantnejšie **budovať siete obchodných zastúpení SARIO**, ktoré by zohľadňovali obchodné záujmy slovenských podnikateľov aj mimo sídiel ZÚ. K tomuto účelu vyčleňovať príslušné rozpočtové prostriedky;
- zjednodušiť prístup k dotáciám na podporu exportu;
- financovať projekty zamerané na rozvoj exportných aktivít MSP;

Návrhy k organizovaniu účasti slovenských podnikateľov na oficiálnych účastiach SR na výstavách v zahraničí:

- zamerať sa na výrobcov so 100% účasťou slovenského kapitálu (ak sú výrobcovia so zahraničnou účasťou zväčša už majú vybudované obchodné siete),
- vypracovať zoznam takýchto výrobcov, urobiť audit firiem, ktoré sú pripravené na export a firmy ktorým sa určia kritéria, ktoré potrebujú splniť aby boli pripravené pre exportnú činnosť,
- rozčleniť vybranú tzv. elitnú skupinu podľa zamerania produkcie, pre každú skupinu vytvoriť podporný tím odborníkov, s ktorým budú jednotlivé skupiny intenzívne pracovať,
- hľadať spôsoby uľahčenia prístupu k moderným technológiám a podporovať základný výskum, výsledky ktorého umožnia vznik nových sofistikovaných výrobkov Made in Slovakia,
- v rámci medzinárodných výstav združovať domácich výrobcov v tzv. národných pavilónoch a ponúknuť atraktívnejšiu finančnú podporu na účasti,
- výrazne navýšiť fond na financovanie oficiálnej účasti SR na medzinárodných veľtrhoch a výstavách (oproti iným krajinám zaostávame),
- cielená propagácia tovarov a služieb slovenských firiem v zahraničí,
- zvýšiť finančnú podporu zo strany štátu na účasť na zahraničných veľtrhoch, – ZBOP
- účasť oficiálnych vládnych delegácií SR na veľtrhoch s národnou účasťou SR ako základný predpoklad pre upriamenie pozornosti zahraničných delegácií na národnú expozíciu SR.

Rôzne námety

- vytvoriť systém prepojenia veľkých exportérov pôsobiacich v nadnárodných projektoch na menších slovenských dodávateľov;
- pripraviť a financovať projekty, ktoré by pomohli rozšíriť teritoriálnu a komoditnú koncentráciu slovenského exportu;
- dlhodobo **absentuje databáza výrobcov pôsobiacich na Slovensku**, bez ktorej sa len ťažko riadi proces zvyšovania konkurencieschopnosti a tak sa väčšinou sklzáva k ad-hoc riešeniam;
- zvýšiť zapojenie relevantných zamestnávateľských zväzov a združení do Rady vlády pre podporu exportu a investícií (v Rade zamestnávateľov zastupuje iba AZZZ SR a RÚZ, ktoré však nereprezentujú všetky sektory národného hospodárstva);
- zvýšiť informačné služby pre MSP – napr. „škola exportovania“ pre manažérov v MSP;

Námety Združenia bezpečnostného a obranného priemyslu (ZBOP)

- aktívny podiel ZBOP na tvorbe stratégií a akvizičných plánov domácich silových rezortov,

- ochrana tuzemského trhu adekvátne rozsahu ochrany domácich trhov v iných krajinách, napr. transparentné využitie výnimky z právnej úpravy EÚ pri obstarávaní obranného materiálu a služieb v prospech domáceho priemyslu,
- presadzovať záujmy subjektov ZBOP v zahraničí zo strany predstaviteľov štátnych inštitúcií SR, účasť členov ZBOP na rokovaníach so zahraničnými štátnymi delegáciami, prichádzajúcimi do SR, účasť a prezentácia členov ZBOP v rámci zahraničných pracovných ciest predstaviteľov vlády a iných štátnych orgánov,
- v procese štátnej podpory exportu výrobkov a služieb obranného priemyslu je nevyhnutné uplatňovať individuálny prístup vzhľadom na špecifický charakter komodity.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÝCH VECI A EURÓPSKYCH ZÁLEŽITOSTÍ SR

Zvýšiť kvalitu služieb ekonomických diplomatov

- zlepšiť komunikáciu ekonomických diplomatov s firmami a s podnikateľskými zväzmi tak, aby boli títo schopní vyhľadávať príležitosti pre export slovenských firiem a upozorňovať na firmy, či reprezentatívne zväzy,
- skvalitniť sprostredkovanie kontaktov na zahraničných partnerov,
- zlepšiť personálne vybavenie našich ZÚ na postoch ekonomických diplomatov (podnikatelia by uprednostnili obchodné typy so skúsenosťami v praxi).

Aktívna politika štátu pri presadzovaní svojich hospodárskych záujmov

- dohody o voľnom obchode,
- obchodné misie,
- obchodné zastúpenia SR v zahraničí.

Sankcie EU versus Rusko

- zmapovanie dopadov vzájomných sankcií medzi EU a Ruskom,
- analytický materiál-štúdie dopadov na subdodávateľov komponentov (zadat' vypracovanie napr. PCW, Delloitte, KPMG).

ZBOP

- aktívny prístup ZÚ SR a vojenských pridencov k podpore exportu,
- systematický informačný servis o obchodných príležitostiach,
- presadzovanie záujmov subjektov ZBOP v zahraničí zo strany predstaviteľov štátnych inštitúcií SR,
- účasť členov ZBOP na rokovaníach so zahraničnými štátnymi delegáciami, prichádzajúcimi do SR, s cieľom prezentovať výrobné schopnosti priemyslu SR.

Zvýšiť finančnú angažovanosť štátu do podpory exportu najmä pri:

- **cielenej propagácii tovarov a služieb slovenských firiem v zahraničí.** Lepšie koordinovať zdroje na propagáciu a výstavníctvo medzi jednotlivými rezortmi. Mať pre každý rok stanovené priority, ktoré budú iniciované podnikateľmi a schválené Radou vlády SR na podporu exportu a investícií,
- **stanoviť rozsah činností, ktoré budú ekonomickí diplomati poskytovať podnikateľom zadarmo** a ktoré budú za úplatu. Výška platených služieb by mala zodpovedať iba priamym nákladom,
- vo vybraných teritóriách **zriadiť tzv. Slovenské domy.** Štát by financoval nákup nehnuteľností a ich zariadenie, podnikatelia by uhradili prevádzku a odpisy. Priestory by mohli slúžiť aj pre dlhodobé pobyty obchodných zástupcov slovenských firiem,
- zvýšiť kvalitu ekonomických diplomatov,
- zabezpečiť, aby všetky vytvorené miesta ekonomických diplomatov boli obsadené a neboli kumulované,
- možnosti prepojení a synergií medzi národnými proexportnými aktivitami (resp. ekonomickou diplomaciou) a aktivitami siete EEN.

MINISTERSTVO FINANCIÍ SR

Konsolidovať verejné financie s dôrazom na úsporné opatrenia

- podporovať opatrenia k znižovaniu výdavkov štátu vo všetkých oblastiach,
- zefektívniť výber daní, zamedziť daňovým únikom,
- vykonať audit opodstatnenosti verejných výdavkov,
- reformovať súčasný systém odvodov,
- uskutočniť územnosprávnu a komunálnu reformu,
- poskytovať viac informácií o možnostiach využívania Slovenského investičného holdingu.

Majetkové dane

- významné zvýšenie majetkových daní s výrazným dopadom na MSP. Štát delegoval veľké právomoci na samosprávy avšak je potrebné realizovať aj nad samosprávami,
- častý negatívny postoj samospráv (najmä starostov obcí) pri rozširovaní investícií firiem.

Zjednodušiť a zlacniť využívanie štandardných európskych fondov a to najmä:

- podriadiť využívanie európskych fondov, ktoré sa týkajú ekonomiky a konkurencieschopnosti hlavnému cieľu, a to udržaniu resp. zvýšeniu exportnej výkonnosti. Za týmto účelom upraviť podmienky poskytovania príspevkov predovšetkým pre exportne orientované projekty. Pri zadávaní podmienok neprekračovať rámec podmienok stanovených EK,
- zjednodušiť a odpolitizovať schvaľovací proces, rovnako i zrýchliť proces schvaľovania,
- pre menej solventné firmy zriadiť špeciálny podporný fond (EXIMBANKA SR, SZRB) na prefinancovanie časového nesúladu medzi realizáciou projektu a uvoľnením peňazí z Bruselu,
- v oblasti 5 ročnej kontroly využitia európskych zdrojov neprekračovať rámec požiadaviek EK,

- trvalo zvyšovať angažovanosť štátu pri dopĺňaní fondov EXIMBANKY SR s cieľom zvýšenia priameho financovania proexportných projektov za nižšiu resp. zrovnateľnú cenu v porovnaní s komerčnými bankami.

EXPORTNO - IMPORTNÁ BANKA SR

- rozšíriť teritóriá, do ktorých je EXIMBANKA SR ochotná poskytnúť poisťovací či iný finančný produkt za účelom ochrany exportu slovenského podniku (znižovať počet krajín, ktoré EXIMBANKA SR klasifikuje ako príliš rizikové),
- zvýšiť limity, do výšky ktorých môže EXIMBANKA SR poskytnúť bankový či poisťovací produkt,
- zvýšiť počet finančných produktov (úverov a poistení) poskytovaných podnikom,
- pomoc pri realizácii zmlúv a obchodných kontraktov (finančné nástroje pomoci exportu – EXIMBANKA SR),
- V súlade so stanovením teritoriálnych priorit SR zvýšiť teritoriálnu špecializáciu EXIMBANKY SR. Produkty EXIMBANKY SR a technika postupu pri schvaľovaní financovania (poistenia) jednotlivých projektov sú už solídne prepracované a ťažko je vymýšľať niečo nové. Podnikateľská obec by uvítala väčší vplyv EXIMBANKY SR na ich bankových partnerov v prioritných teritóriách pri financovaní ich obchodných partnerov,
- trvalo zvyšovať angažovanosť štátu pri dopĺňaní fondov EXIMBANKY SR s cieľom zvýšenia priameho financovania proexportných projektov za nižšiu resp. zrovnateľnú cenu v porovnaní s komerčnými bankami,
- v dôsledku dopadov krízy medzi RF a Ukrajinou vytvoriť podmienky na pružnejšiu reštrukturalizáciu úverov.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU a ŠPORTU SR

- dôsledne naplniť stratégiu RIS3, **podporovať prepojenie podnikateľskej a výskumnej sféry so zameraním sa na aplikovaný výskum a vývoj podľa potrieb priemyslu**, ktorý pomôže zvýšiť podiel pridanej hodnoty na výstupe pri exporte,
- **zvážiť zníženie, resp. odpustenie daní v oblasti vedy a výskumu,**
- **nevyhnutnosť inštitucionalizácie vedy a výskumu pre priemysel** tak, aby sa vytvoril nástroj ako „zosieťovať“ kapacity vedy a výskumu pre potreby riešenia problémov priemyslu - riešiť cez kompetenčný zákon, ktorí nedovoľuje (systémová chyba), aby si zástupcovia podnikateľského sektora (priemysel) mohli objednať riešenia,
- **nevyhnutnosť transformácie odborného školstva, zavedenie duálneho systému**, zmena financovania školstva tak, aby boli podporené tie odbory vzdelávania, ktoré potrebuje priemysel a národné hospodárstvo, úlohou zostáva osвета a presvedčanie zamestnávateľov, aby sa do systému zapojili a nechávali si v spolupráci so školami vzdelávať pracovnú silu pre vlastnú potrebu,
- **vzdelávanie** - výrobné podniky pociťujú nedostatok technicky vzdelaných záujemcov o prácu a to nielen s univerzitným vzdelaním, ale aj stredným odborným. Existencia legislatívnych limitov pri zapájaní študentov do praktického vyučovania a študenti stredných škôl nepoznajú dostatočne podmienky a prácu vo výrobe
- **zvýšiť zamestnanosť a uplatnenie absolventov na trhu práce zásadnou reformou školstva** (systému vzdelávania):

- vzdelávať pre reálne potreby hospodárstva,
- motivovať súkromné investície do odborného školstva,
- zaviesť a spoločensky kontrolovať dodržiavanie kvalitatívnych ukazovateľov vzdelávania,
- podmieniť rozvoj a financovanie predovšetkým uplatnením absolventov na trhu práce
- **reformovať sociálny systém:**
  - diferencovať sociálne dávky s cieľom motivácie k práci,
  - prijať dlhodobú koncepciu sociálneho systému v závislosti od výkonnosti ekonomiky a v tejto súvislosti najmä riešenie neprispôsobivých obyvateľov,
  - komplexne reformovať dôchodkový systém na základe dlhodobej udržateľnosti,
  - zjednodušiť a zefektívniť systém sociálneho a zdravotného zabezpečenia.
- **čo pripravuje vláda v oblasti reformy školstva ?**

Zdroje: Zväz elektrotechnického priemyslu, Zväz automobilového priemyslu, Klub 500, Združenie bezpečnostného a obranného priemyslu, Republiková únia zamestnávateľov, SOPK, Slovenské magnezitové závody, SBA.

13.11.2014